

"مقاله علمی پژوهشی"

گزارش مدیریت سوختگی ۹ راس اسب و عوارض بعد از

آتش سوزی در گرمدره استان تهران

مهران نعمتی^{۱*}، پارسا جهانی^۲، آرش آشوری^۲ و محمد مدرسی فر^۲، مهدی سخا^۳

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی دامپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و

تحقیقات، تهران

^۲ دانشجوی دکتری دامپزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات،

تهران

^۳ استادیار گروه علوم درمانگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات،

تهران

ایمیل: drparsajahani@yahoo.com

دریافت مقاله: ۱ شهریور ۱۴۰۰؛ پذیرش نهایی: ۵ مهر ۱۴۰۰

JOURNAL OF VETERINARY CLINICAL RESEARCH

دوره دوازدهم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۴۰۰

در خردادماه سال ۱۳۹۹، در پی آتش سوزی در اسطبل واقع در گرمدره استان تهران، ۹ اسب نر ترکمن دچار آسیب‌های اولیه و ثانویه ناشی از آتش سوزی شدند که بلافاصله بعد از این اتفاق با حضور تیم دامپزشکی در محل، این جراحات و آسیب‌ها مدیریت شدند و در پایان تمامی اسب‌ها به جز یک مورد سلامت خود را بازیافتند. در هنگام بروز آتش سوزی‌ها غالباً دو نوع آسیب قابل مشاهده است. فرم اولیه این آسیب‌ها، آن دسته از جراحات‌های ناشی از تاثیر مستقیم سوختگی می‌باشد که طیفی از آن قابل مشاهده بود. بنابر رفرنس **Equine surgery, edition 2** سوختگی‌ها را به چهار درجه تقسیم کردیم که سه درجه نخست آن در اسبها می‌شد. درجه چهارم یعنی از بین رفتن تمامی لایه‌های اپیدرم، درم و ماهیچه‌ها در این اسبها مشاهده نشد. اما دسته دوم از آسیب‌ها آنهایی هستند که ناشی از مشکلات قسمت پایینی دستگاه تنفس می‌باشند. معمولاً این عارضه‌ها در اثر تخریب بافت مخاطی دستگاه تنفس به عنوان سد دفاعی محسوب می‌شوند. برونکونومونیا، پونومونی، دیسپنه و ادم ریوی و ... از جمله این آسیب‌هاست که حاصل تاثیر غیرمستقیم آتش می‌باشد. برای اینگونه آسیب‌ها نیاز به آنتی‌بیوتیک تراپی ۵ روزه و به دنبال آن از روز ۳ تجویز پنتوپرازول جهت جلوگیری از عوارض گوارشی می‌باشد. در این کیس‌ها از پن‌استرپ و سفتریاکسون استفاده شد. همچنین آسیب‌های ناشی از دود و بخارات حاصل از آتش سوزی نیز می‌تواند موجب دیسپنه بازدمی شود که در صورت بروز عفونت به دنبال تخریب بافت مجاری تنفسی، صدای تنفسی رال مرطوب را مشاهده خواهیم کرد.

تمامی کیس‌ها در ابتدا یک دوز فلونکسین (بخاطر خاصیت ضد دردی NSAID و همچنین خاصیت ضد التهابی ضعیف آن) به صورت داخل وریدی و دگزامتازون به صورت عضلانی دریافت کردند... به جز کیس شماره ۷ که به علت پرخاشگری از تزریق دوز اولیه ضدالتهاب‌ها جلوگیری کرد. کیس شماره ۱ به علت مشکل در تنفس بازدمی (دیسپنه ناشی از دود و بخارات داغ) به صورت دو نفره با فشار به قفسه سینه به تنفس مصنوعی دام مربوطه کمک شد و مایع درمانی و آنتی بیوتیک تراپی تخصصی آغاز شد. از کیس‌هایی که اوضاع وخیم‌تری داشتند دستور اخذ آزمایش خون صادر شد که به علت مخالفت صاحب دام، این آزمایش‌ها گرفته نشد. کیس‌های شماره ۱ و ۲ و ۷ دچار سوختگی درجه ۲ و ۳ بودند و سایرین تقریباً از نظر سوختگی اولیه سالم بودند. کیس شماره ۱ آخرین اسبی بوده که از آتش سوزی بیرون آمده است و بنر روی صورتش افتاده و به همین علت جراحات صورت و لبها بیشتر از سایرین بود. پماد‌های سوختگی و تتراسایکلین و آنتی بیوتیک تراپی و مدیریت جراحات اولیه از روز نخست تا پایان روز هفتم ادامه پیدا کرد و بهبود وسیعی مشاهده گردید. آب و علوفه هم بسته به تشخیص دکتر دامپزشک در دسترس دام قرار می‌گرفت. کیس شماره ۸ که درگیری شدید تنفسی، سوختگی درجه ۳ غلاف ق‌ضیب، وجود خون در ادرار، بی‌اشتهایی و بی‌تابی داشت، به علت عدم رسیدگی صاحب دام و مخالفت جهت اخذ نمونه آزمایشگاهی، در روز هشتم اکسپایر شد.

کلمات کلیدی: سوختگی، دیسپنه ناشی از دود، ترمیم زخم، اورژانس

گزارش رخداد آبله کاذب گاوی (Pseudocowpox) به

همراه ضایعات مرتبط با ندول شیردوشان (Milker's

Nodule) در یک گاوداری سنتی در اهواز

محمد رحیم حاجی حاجیکلایی^۱، شبیر یزدانی پرائی^{۲*}، مسعود رضا

صیفی آباد شاپوری^۳

^۱ گروه علوم درمانگاهی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

^۲ دستیار تخصصی بیماری‌های داخلی دام‌های بزرگ، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید

چمران اهواز، اهواز، ایران

^۳ گروه پاتوبیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران

*خوزستان، اهواز، دانشگاه شهید چمران اهواز، دانشکده دامپزشکی، گروه علوم درمانگاهی

کد پستی: ۶۱۳۵۷-۸۳۱۳۵

پست الکترونیکی: yp.shobeir@gmail.com

دریافت مقاله: ۱ شهریور ۱۴۰۰؛ پذیرش نهایی: ۵ مهر ۱۴۰۰

JOURNAL OF VETERINARY CLINICAL RESEARCH

دوره دوازدهم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۴۰۰

عامل ایجادکننده آبله کاذب گاوی از خانواده پاکس ویریده و جنس پاراپاکس ویروس می‌باشد. این بیماری در سنین کمتر از ۲ سال رخ نمی‌دهد مگر اینکه زایمان کرده باشند. ضایعات حلقه‌ای یا نعل اسبی معمولاً روی پستانک‌ها رخ می‌دهد که ممکن است در اثر عفونت باکتریایی ثانویه، منجر به ورم پستان گردد. ویروس از طریق دست و یا دستگاه شیردوشی در بین گاوهای یک گله پخش می‌شود. با توجه به مشترک بودن بیماری بین انسان و دام، ضایعات در صورت تماس از گاو آلوده به انسان منتقل شده و سبب یک عفونت موضعی دردناک به نام ندول شیردوشان می‌گردد. یک رأس گاو ماده با شکایت ایجاد زخم بر روی پستانک‌ها به بخش داخلی دام‌های بزرگ بیمارستان دامپزشکی دانشگاه شهید چمران اهواز ارجاع داده شد که پس از انجام معاینات بالینی مشخص گردید که ضایعات تنها محدود به پستانک‌ها می‌باشند. با توجه به تاریخچه اخذ شده، از محل نگهداری سایر گاوها بازدید به عمل آمد. سایر گاوها نیز ضایعات مشابه را داشتند. ضایعات پوستی بر روی دست‌ها و ساعد یک خانم میانسال که به دنبال دوشیدن شیر، در معرض آلودگی قرار گرفته و مبتلا شده بود نیز مشاهده گردید. با توجه به مشاهده ضایعات نعل اسبی و محدود بودن آن‌ها به پستانک‌ها و از طرف دیگر ایجاد ضایعات مشابه در دست و ساعد شخص شیردوش، بیماری آبله کاذب گاوی تشخیص داده شد که نتیجه PCR نیز تشخیص اولیه را تأیید کرد. برای جلوگیری از ایجاد عفونت ثانویه از اسپری ضد عفونی کننده تتراسایکلین استفاده گردید و به کسانی که با دام در ارتباط بودند، توصیه شد که هنگام دوشیدن شیر از دستکش استفاده نمایند. به نظر می‌رسد، جداسازی گاوهای مبتلا و دوشیدن آن‌ها در آخر،

شستشوی پستان و خشک کردن آن‌ها با دستمال‌های یک‌بار مصرف و ضدعفونی کردن فنجانک‌های شیردوشی، تأثیر اندکی بر گسترش بیماری داشته باشد؛ ولی غوطه‌ور کردن پستانک‌ها در محلول‌های یدوفور به عنوان مؤثرترین راه کنترل بیماری بیان شده است.

کلیدواژگان: آبله کاذب گاوی، ندول شیردوشان، پاراپاکس‌ویروس، ضایعات نعل اسبی، بیماری زئونوز.